

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 3/2003 vp

Lakialoite laiksi ampuma-aselain 113 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 6 päivänä kesäkuuta 2003 lähettänyt hallintovaliokuntaan lakialoitteen laiksi ampuma-aselain 113 §:n muuttamisesta (LA 56/2003 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana

- lainsäädäntöneuvos Pertti Normia, sisäasiainministeriö.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- oikeusministeriö
- Etelä-Suomen lääninhallitus
- Helsingin kihlakunnan poliisilaitos
- Metsästäjien Keskusjärjestö
- Suomen Ampumaurheiluliitto ry
- Urheilu- ja metsästysaseiden ja -tarvikkeiden vastuulliset maahantuoja ry.

LAKIALOITE

Aloitteessa ehdotetaan, että poliisi voi luovuttaa yksittäistä lupa-asiaa koskevan tiedon, jos se on tarpeen luvan kohteena olevan esineen alkuperän taikka luvan voimassaolon tai sen tarkemman sisällön selvittämiseksi.

Lakiehdotus on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Ampuma-aselain (1/1998) 113 §:ssä säädetään poliisin velvollisuudesta pitää ampuma-aseista, aseiden osista, patruunoista ja erityisen vaarallisista ammuksista lupahallinto- ja valvontatehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tiedostoja. Pykälän 2 momentin mukaan nämä tiedot ovat salassa pidettäviä. Salassa pidettäviä ovat myös ampuma-asetta, aseiden osaa, patruunoita tai eri-

tyisen vaarallisia ammuksia koskeva lupahakemus ja ennakkosuostumusta, suostumusta ja asekeräilijälle annettavaa hyväksyntää koskeva hakemus sekä asiassa annettu päätös.

Käytännössä on esiintynyt tapauksia, joissa olisi ollut tarpeen varmistaa poliisilta tietyn lupatodistuksen tai asealan elinkeinoluvan voimassaolo ja luvan tarkempi sisältö sen selvittämiseksi, ettei lupaa ole väärennetty tai ettei lu-

van voimassaolo ole päättynyt. Esimerkiksi jos asealan elinkeinoluvan omaavalla asekauppiaalla on syytä epäillä esitetyn hankkimis- tai hallussapitoluvan aitoutta tai voimassaoloa, ei hänellä ole nykyisin mahdollisuutta tarkistaa asiaa poliisilta. Tällaisissa tapauksissa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta on tarkoituksenmukaista, että asekauppias voi saada poliisilta vahvistuksen, onko lupa voimassa. Tällaisen tiedon antaminen mainitunlaisessa tapauksessa ei sisällä sellaisia ongelmia, joita salassapitosäännöksillä on tarkoitus estää. Lupatodistusten väärentämistapauksia on myös tullut aika ajoin ilmi.

Valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta ehdottaa kuitenkin lakialoitteen täsmentämistä siten, että 113 §:n 2 momentin kolmas virke kuuluu seuraavasti: "*Poliisi voi kuitenkin erityisestä syystä päätöksellään vahvistaa yksittäisen luvan voimassaoloa tai sisältöä koskevan tiedon, jos tiedon pyytäjän henkilöllisyys on poliisin tiedossa.*"

Erityinen syy tiedon vahvistamiseen voi olla juuri perusteltu epäily lupatodistuksen aitoudesta tai sen voimassaolosta, kun esitetyn lupatodistuksen perusteella ollaan hankkimassa ampumasetta, aseensa osaa, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia. Tiedon vahvistamisella tarkoitetaan sitä, että kysyjällä on oltava asianmukaisin perustein hallussaan kyselyn kohteena olevat lupatodistuksen tiedot, joiden paikkansapitävyys hänen on tarpeen varmistaa poliisilta.

Siten riittävää ei olisi pelkästään se, että kysyjä tiedustelee, onko ylipäänsä hänen nimeämällään henkilöllä esimerkiksi ampumasetta hallussapitolupaa tai minkälainen lupa on sisällöltään, vaan kyselyn kohteena olevan luvan tiedot on tarkkaan esitettävä ja yksilöitävä poliisille, joka sitten vahvistaa tietojen oikeellisuuden. Poliisin on lisäksi varmennuttava kysyjän henkilöllisyydestä ja siitä, että kysyjällä on asianmukainen peruste tiedon saamiseen, sekä kirjattava näitä seikkoja koskevat tiedot tekemäänsä tietojen luovuttamista koskevaan päätökseen. Tämä varmennus voisi olla tietyissä tapauksissa mahdollista tehdä myös puhelimitse tarkistussoiton avulla tai faksilla. Poliisin on kiinnitettävä tietoja antaessaan erityistä huomiota siihen, ettei kyselyn tarkoituksena ole käyttää väärin kysyttäviä tietoja esimerkiksi rikolliseen tarkoitukseen. Poliisin hallussa olevien salassapidettävien tietojen luovuttamisesta vaitiolovelvollisuuden estämättä säädetään myös poliisilain (493/1995) 43 §:n 3 ja 4 momentissa.

Lakiehdotus ei voi tulla voimaan ennen henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettavaa uutta lakia.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti:

Laki

ampuma-asetlain 113 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 9 päivänä tammikuuta 1998 annetun ampuma-asetlain (1/1998) 113 §:n 2 momentti seuraavasti:

113 §

Poliisin velvollisuus tiedostojen pitämiseen

Edellä 1 momentissa tarkoitettut tiedostot ovat salassa pidettäviä. Salassa pidettäviä ovat myös ampuma-asetta, aseiden osaa, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia koskeva lupahakemus ja ennakkosuostumusta, suostumusta ja asekeräilijälle annettavaa hyväksyntää koskeva hakemus sekä asiassa annettu päätös. Poliisi voi kuitenkin erityisestä syystä päätöksellään vahvistaa yksittäisen luvan voimassaoloa tai sisäl-

töä koskevan tiedon, jos tiedon pyytäjän henkilöllisyys on poliisin tiedossa. Tiedostojen pitämiseen, käyttöön ja tietojen luovuttamiseen sovelletaan muuten, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa (/2003) säädetään. Tiedostoissa olevien tietojen poistamiseen sovelletaan kuitenkin, mitä 3 momentissa säädetään.

Voimaantulosäännös
(Kuten LA)

Helsingissä 11 päivänä kesäkuuta 2003

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Matti Väistö /kesk	Rosa Meriläinen /vihr
vpj.	Veijo Puhjo /vas	Heli Paasio /sd
jäs.	Sirpa Asko-Seljavaara /kok	Aulis Ranta-Muotio /kesk
	Nils-Anders Granvik /r	Tapani Tölli /kesk
	Rakel Hiltunen /sd	Ahti Vielma /kok
	Lauri Kähkönen /sd	vjäs. Petri Salo /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto.